

LISTOPAD

Kalendarium listopad 1982

1

- W warszawskim mieszkaniu aktorki Ewy Dałkowskiej odbywa się pierwsza premiera Teatru Domowego - spektakl pt. *Przywracanie porządku*, oparty na tekstach poetyckich lat 80. i piosenkach Jana Krzysztofa Kelusa; prezentowany przed wprowadzeniem stanu wojennego w Teatrze Powszechnym, został później zdjęty z repertuaru. Teatr Domowy nawiązywał do tradycji patriotycznych koncertów słowno-muzycznych, organizowanych w mieszkaniach w czasie okupacji hitlerowskiej. Pomysłodawcami Teatru byli Ewa Dałkowska, Maciej Szary, Andrzej Piszczatowski oraz mąż Ewy Dałkowskiej - Tomasz Miernowski (producent filmowy).
- W miejscowości Domaszowice k. Nysy oblano farbą pomnik żołnierzy sowieckich.

2

- W Ścinawie w woj. legnickim, oblano farbą pomnik żołnierzy sowieckich.

4

- Sąd Wojewódzki w Warszawie rejestruje pierwszą nową organizację związkową - Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Stołecznego Przedsiębiorstwa Transportu Handlu Wewnętrznego.
- Grupa działaczy „Solidarności” przeprowadza akcję zagazowania Teatru Wielkiego, w wyniku czego odwołana zostaje próba sowieckiego Państwowego Akademickiego Zespołu Tańca Ludowego pod kierownictwem Igora Moisiejewa, którego występ miał uświetnić coroczną akademię ku czci Rewolucji Październikowej, z udziałem przywódców partii, rządu i zaproszonych towarzyszy sowieckich. Bezpośrednimi

wykonawcami akcji byli Kazimierz Hałat i Marek Boszko. Na godzinę przed planowaną uroczystością w sali głównej, od tygodnia kontrolowanej przez SB, użyli oni dwóch granatów łzawiących UGŁ-200 oraz 3 fiolek akrylanu metylu, zdobytych wcześniej przez Huberta Kossowskiego i Kazimierza Hałata. Odwołanie prestiżowej akademii było kompromitacją reżimu. Członkami grupy organizującej akcję byli także: Teresa Krzyżanowska, Krzysztof Skomorowski, Zygmunt Staroń, Andrzej Czernicki, Paweł Wróbel i Wiesław Piątkowski. Wszyscy zostali aresztowani i po 9 miesiącach aresztu śledczego postawieni przed Wojskowym Sądem Garnizonowym w VIII 1983, następnie zwolnieni na mocy amnestii.

- W woj. gorzowskim wymalowano szubienice: w Międzyrzeczu na pomniku wojsk sowieckich, w Pszowie - na budynku Posterunku MO.

5

- W Legnicy oblano farbą pomnik marszałka sowieckiego Konstantego Rokossowskiego.

7

- Aresztowany zostaje przewodniczący RKS Dolny Śląsk i członek TKK Piotr Bednarz, jego miejsce zajmuje Józef Pinior.

8

- Spotkanie Prymasa Polski Józefa Glempa z gen. Wojciechem Jaruzelskim. Ustalono termin drugiej pielgrzymki Jana Pawła II do Polski na czerwiec następnego roku oraz wezwano do utrzymania pokoju społecznego i normalnej pracy.
- Przewodniczący NSZZ „Solidarność” [Lech](#) Wałęsa, internowany w rządowym ośrodku wypoczynkowym w Arłamowie, pisze list do gen. Wojciecha Jaruzelskiego:

[...] wydaje mi się, że nadchodzi już czas wyjaśnienia niektórych spraw i działania w kierunku porozumienia. Trzeba było czasu, aby wielu zrozumiało, co można i na ile można. Proponuję spotkanie i poważne przedyskutowanie interesujących tematów, a rozwiązanie przy dobrej woli na pewno znajdziemy. Kapral Lech Wałęsa.

- W odpowiedzi na list Lecha Wałęsy - do Arłamowa przyjeżdża szef MSW gen. Czesław Kiszczak.

- Umiera Leonid Breżniew. Dwa dni później nowym sekretarzem generalnym KPZR zostaje Jurij Andropow, dotychczasowy sekretarz KC KPZR, wcześniej szef KGB.
- W 2 rocznicę rejestracji „Solidarności” do 8-godzinnego strajku, do którego TKK wezwała 9 X (po delegalizacji „Solidarności”) dochodzi tylko w niewielu zakładach pracy. Protesty mają miejsce na wielu uczelniach i w szkołach średnich. Odległy termin zapowiedzianego starjku władze wykorzystaly do przeprowadzenia szeregu akcji prewencyjnych i zastraszenia załóg pracowniczych. Z komentarza „Tygodnika Mazowsze”: *Po raz pierwszy jej [TKK] stanowisko nie uzyskało poparcia członków Związku. [...] Nie przegrał Związek, ale na pewno przegrała pewna koncepcja jego działania.*
- Manifestacje uliczne w Krakowie, Nowej Hucie, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu:
- Kraków - o godz. 17.00 ok. tysiąca demonstrantów zbiera się na pl. Matejki, tłum śpiewa Rotę i wznosi okrzyki. O godz. 17.30 grupa kilkuset studentów zbiera się na Rynku Głównym, skąd rusza ul. Grodzką, Powiślem i Alejami w kierunku miasteczka studenckiego, gdzie ok. 19.30 rozpoczynają się starcia z milicją. Na przystankach autobusowych rozrzucono kolczatki, na których zostały uszkodzone opony w 14 autobusach. Zomowcy używają środków chemicznych, granaty łzawiące wstrzeliwują przez okna do wnętrza akademików. Studenci bronią się kamieniami. Zajścia w miasteczku kończą się po 23.00.
- Nowa Huta - o godz. 14.00 zaczynają zbierać się pracownicy Huty im. Lenina. Pochód 150 najbardziej zdeterminowanych zwolenników „Solidarności” zostaje zatrzymany przez zomowców i żołnierzy Wojsk Nadwiślańskich MSW. W pobliżu osiedla Hutniczego, gdzie około 500 ludzi skanduje „Reżim precz, Solidarność”, „Polska to my”, dochodzi do starcia z ZOMO.
- Warszawa - manifestacja w okolicach gmachu Sądu Wojewódzkiego. Pobity podczas interwencji ZOMO 39-letni Stanisław Królik umiera 16 XI.
- Wrocław - od godz. 15.00 starcia z ZOMO na Rynku, na ul. Grabiszyńskiej i w rejonie

mostu Grunwaldzkiego, gdzie stają barykady, bronione za pomocą butelek z benzyną. Walki wygasają po godz. 22.30. Zatrzymanych zostaje 245 osób.

- ◉ Rektor Uniwersytetu Warszawskiego prof. Kazimierz Albin Dobrowolski zawiesza z powodu strajku zajęcia na Wydziale Psychologii UW. 10 i 11 XI w Warszawie zatrzymano 60 studentów.
- ◉ W Domu Nauki i Kultury Radzieckiej w Warszawie podczas projekcji filmu rozsypano silnie cuchnącą substancję chemiczną.
- ◉ W Dorohusku oblano farbą pomnik poświęcony braterstwu broni żołnierzy I Armii Wojska Polskiego i Armii Sowieckiej.
- ◉ W Bielsku Podlaskim obrzucono butelkami z benzyną budynek Komitetu Miejskiego PZPR.
- ◉ W Żyrardowie oblano farbą tablicę ku czci żołnierzy sowieckich.

11

- ◉ W całym kraju w ramach niezależnych obchodów 64. rocznicy niepodległości, odbywają się uroczyste msze św., demonstracje i składanie kwiatów, m.in. w Gdańsku, Krakowie, Nowej Hucie, Warszawie oraz we Wrocławiu.
- ◉ W Gdańsku obrzucono kamieniami budynek konsulatu ZSRS. Następnego dnia akcję powtórzono, ponadto obrzucając kamieniami siedzibę sowieckich linii lotniczych Aeroflot.
- ◉ Porozumienie Solidarność Walcząca zmienia nazwę na Solidarność Walcząca.

12

- ◉ Lech Wałęsa zostaje zwolniony z internowania.

15

- ◉ Lech Wałęsa organizuje w swoim mieszkaniu konferencję prasową, podczas której stwierdza m.in.: [...] *Wyszedłem na wolność ku zaskoczeniu mojemu. Co będę i jak będę robił, muszę się poważnie zastanowić. Oczywiście nie odstąpię od ducha*

porozumień sierpniowych [...].

- W Zakładach Górniczych Konrad podpalono pomieszczenia zajmowane przez Komitet Zakładowy PZPR.

18/19

- W Andrychowie oblano farbą tablicę ku czci funkcjonariuszy MO i UB poległych w walce z niepodległościowym podziemiem.

20

- W Łowiczu podpalono drzwi mieszkania zajmowanego przez żołnierza sowieckiego.

22

- TKK odwołuje grudniowe akcje protestacyjne:

[...] Zwolnienie Lecha Wałęsy, wyznaczenie terminu przyjazdu Jana Pawła II do Polski, zapowiedź zniesienia stanu wojennego – wszystko to stwarza zupełnie nową sytuację polityczną. Pozwala ona mieć nadzieje przynajmniej na swego rodzaju zawieszenie broni między władzą a społeczeństwem. W tej sytuacji zdecydowaliśmy się odwołać – zapowiedziane w oświadczeniu z 20 X – grudniowe akcje protestacyjne [...].

- W Rabce zniszczono pomnik żołnierzy sowieckich.

22-24

- Przed Sądem Warszawskiego Okręgu Wojskowego toczy się proces obywatela belgijskiego Rogera Noëla, który latem 1982 r. dostarczył do Polski nadajniki dla Radia Solidarność. Zostaje skazany na 3 lata więzienia.

25

- Sąd Wojewódzki we Wrocławiu pod przewodnictwem sędziego Bogusława Włoczewskiego skazuje Władysława Frasyńniuka na 6 lat więzienia za to, że: *[...] jako przewodniczący byłego Zarządu Regionu Dolny Śląsk NSZZ „S” oraz członek byłego Prezydium Krajowej Komisji tego związku kontynuował działalność poprzez utworzony i kierowany przez siebie nielegalny Regionalny Komitet Strajkowy, w ramach którego*

organizował i kierował strajkami oraz akcjami protestacyjnymi na terenie Dolnego Śląska, organizował uliczne akcje protestacyjne i manifestacje, kierował działalnością konspiracyjną struktur związkowych, zajmujących się sporządzaniem i kolportowaniem nielegalnych pism, ulotek i wydawnictw oraz emitowaniem nielegalnych audycji radiowych, a ponadto w ramach tak zwanej Tymczasowej Komisji Koordynacji NSZZ „S” brał udział w kierowaniu nielegalną działalnością związkową oraz organizowaniu akcji protestacyjnych na terenie kraju. [...].